

עובדים מיוחדים ועבודה בבטיחות

עדי ליד מטחנת הפרג

אסף ליד שולחן אריזת גושי המרגרינה

אביבה בחדר הכנת גביעי האריזה למליות

מדבריהם:

אסף, בן 24, עובד כ-2.5 שנים במפעל המרגרינה. במסגרת תפקידו בעבודה, כחוליה הסופית של קו אריזת המרגרינה, הוא מכין, לדוגמה, אריזות קרטון עבור מרגרינה בחפיסות תעשייתיות (2 ק"ג כ"א) וממלא בהן את החפיסות. בהמשך הוא מעמיס את הקרטונים על מיטטחי שינוע לאחסנה במחסן, לפני שיווקן לשוק המשתמשים. אסף זכה בתואר העובד המצטיין לשנת 2006. התואר ופרס שנלווה אליו נמסרו לו בטקס מפעלי בראש השנה האחרון.

אביבה, בת 38, עובדת במפעל כ-6 שנים במח' אריזות ביתיות. אביבה עובדת יחד עם עובדת רגילה כצוות, כשתחום אחריותה הוא הכנת גביעי פלסטיק בקיבולת 400 גר' לאריזות מוצרים שונים. היא מדביקה על האריזות את כל המדבקות הדרושות (תווית מוצר, תווית תאריך ייצור וכיו') בהתאם לתכנית ייצור כתובה שהיא מקבלת.

עדי, בן 28, עובד במפעל כבר יותר משנתיים במפעל המליות והשוקולד בעבודות ייצור שונות, בהן: הזנת גרגרי פרג למכונת טחינה, הכנת קרטונים לאריזה, ביצוע עבודות אריזה שונות ועוד.

דליה פוליבה הוסיפה וסיפרה על קשר מאוד אישי עם אוכלוסיית עובדים זו ועם משפחותיהם אשר, גם הן חשות קירבה רבה לצוות המיפעלי עד כדי פניות רבות להתייעצויות בנושאים מאוד אישיים ופרטיים.

בנוסף לקליטת העובדים המיוחדים בעבודה, המפעל תורם לקהילה גם ע"י קליטת 6 בני נוער מיוחדים, בני 18, אשר מגיעים לכ-5 שעות עבודה, פעמיים בשבוע, "להיות עוסקים בעבודה" בפרויקט המבוצע בחסות משרד החינוך. בנושא זה אסור לתגמל את הנערים בכסף אך אין ספק שהנאתם מעיסוקם היא גמולם. ■

יחד איתה, כל מנהלי המפעלים וכל שאר העובדים, נותנים יד לשילוב העובדים המיוחדים האלה בעבודות הייצור. העובדים הרגילים מקפידים במיוחד על עבודה בטיחותית כדי להוות דוגמה לעובדים המיוחדים וחשים שהם נותנים מעצמם כדי לשלבם בעבודה.

העובדים המיוחדים זהירים מאוד בעבודה ומקפידים על נושאי הסדר בעבודה וסדר הפעולות שהם מבצעים באופן שוטף. ואכן, הקפדנות הזאת מונעת מהם מעורבות בתאונות עבודה.

היבטי בטיחות בעבודה

אילן אלוני, מנהל מפעל 'פוליבה' ושוקולד' משבח מאוד את עובדיו המיוחדים. יש שביעות רצון רבה מעבודתם הודות לאיכפתיות, חריצות ואמינות רבה בביצוע העבודה ע"י העובדים הללו. הם לא משתעממים בעבודות המונוטוניות. גיוון בעבודה אפילו עלול להפריע להם לעתים. המשמעת העצמית הגבוהה שלהם מונעת התנהגות אימפולסיבית ואילתורים אותם ניתן למצוא בקרב כלל העובדים, מצבים המובילים לתאונות עבודה.

לדברי הממונה על הבטיחות במקום - **מר יעקב גלעד** - בכל ועדת בטיחות מפעלית יש ייצוג ותרומה של העובדים המיוחדים.

נפגשנו עם מספר עובדים הנמנים על קבוצת העובדים המיוחדים והתרשמנו מהקפדה שלהם על ביצוע זהיר של עבודתם.

בחברה הישראלית קיים פוטנציאל של עובדים מיוחדים, אשר מסוגלים לתרום מיכולותיהם לארגון או למפעל שיעסיק אותם אך החברה לא מקבלת אותם כשווים בין שווים. ולפיכך, גורלם מציב בפניהם קשיים בהשתלבות בחברה בכלל ובתעסוקה בפרט

מאת אלכס אפשטיין

מפעלי 'פוליבה' הנמצאים באזור התעשייה של רמלה, עוסקים בייצור מוצרי מזון לשיווק מקומי ולייצוא, במסגרת של 3 מפעלים: 'מליות ושוקולד' מנוהל ע"י **מר אילן אלוני**; 'מרגרינה' המנוהל ע"י **מר חורחה וינברג**, ו'משפרי האפייה' המנוהל ע"י **מר שי בר-ניר**. אגף המחסן של המפעל מנוהל ע"י **מר מוריס שמילוביץ'**. המפעל מעסיק בכל מחלקותיו כ-100 עובדים.

מסיעים לפעילות המפעל גם יועץ הבטיחות **מר יעקב גלעד** ומדריך המוסד לבטיחות ולגיהות **מר משה חן**.

לפני כ-10 שנים פנו נציגי הארגון 'תעסוקה בדרך אחרת' אל הנהלת 'פוליבה', והציעו לשלב במפעל בתעסוקה יצרנית, חלק מהאוכלוסייה שבה הם מטפלים. מדובר באנשים המוגבלים ביכולתם השכלית, מה שמגביל גם את יכולותיהם המעשיות. ההנהלה החליטה להיענות ליוזמה זו והארגון שלח כמה עשרות מועמדים לראיונות היכרות ולשיבוץ במפעל. מתוכם נקלטו בעבודה כ-20 עובדים, ששובצו לעבודה במפעלים. רובם נקלטו היטב והם מתמידים בעבודה כבר 6-7 שנים, לשביעות רצון מלאה והדדית של כל הצדדים. העובדים המיוחדים נהנים מכל הזכויות המוענקות לעובדים במפעל, כולל אירועים מפעליים (טיולים וכד'), מתנות חג וכיו'. המוסד לבטיחות לאומי מעניק קצבאות מיוחדות לעובדים אלה.

בדרך כלל, אין במפעלי 'פוליבה' מערכות טכניות מורכבות או מסובכות. רק חלק מהעבודה, טחינה, ערבול וכד' נעשה באמצעות מיכון חשמלי. מרבית העבודה היא ידנית. הבישול הוא בקיטור. העובדים שבהם עוסקת הכתבה מועסקים בעיקר בעבודות הידניות, הפשוטות. עבודות אלה מטבען הן פעולות חוזרות ונשנות, מונוטוניות כגון: קיפול קרטונים, הדבקת תוויות וכד'.

הכוח המניע, המלווה והמטפח את קליטת העובדים המיוחדים הללו היא גב' **דליה פוליבה** אשר מנהלת את מחלקת המוצרים הביתיים.